

Handleiding registratie van kansengroepen

Handleiding registratie van kansengroepen

1 Situering

In artikel 1, 3° van het *Besluit van de Vlaamse Regering houdende vastlegging van een lijst van algemene resultaatsindicatoren voor het Aanmoedigingsfonds hoger onderwijs voor de periode 2008-2011* wordt het verzamelen van gegevens over doelgroepstudenten als een indicator opgenomen. Dit betekent dat de overheid verwacht dat instellingen hoger onderwijs registreren.

De Vlor heeft in het verleden reeds nagedacht over registratie en heeft voorgesteld dat instellingen hoger onderwijs een minimale uniforme registratie zouden uitvoeren. Dit werd geëxpliciteerd in het *Advies over de registratie van kansengroepen* van 15 april 2008. De Vlor is van mening dat de overheid richtlijnen moet uitwerken voor deze registratie en hiervoor decretaal initiatief moet nemen. In de tussentijd kan een sectoraal akkoord ook vermijden dat in elke instelling verschillende soorten registraties ontwikkeld worden. Omdat geen van beide vandaag gerealiseerd zijn en instellingen vele vragen hebben bij registratie, stelt de Vlor deze handleiding ter beschikking.

Deze handleiding concretiseert het eerdere Vlor-advies over de registratie van kansengroepen. Ze gaat bovendien in op een aantal vragen over de privacywetgeving die de Vlor informeel overlegd heeft met de CBPL (Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer). De informatie uit de handleiding is van toepassing op de registratie zoals door de Vlor voorgesteld.

2 Wat is registreren?

Registreren betekent betrouwbare informatie verzamelen met respect voor de privacy. De bedoeling van de registratie van kansengroepen is de kansengroepen in het hoger onderwijs op een eenvormige en vergelijkbare manier in beeld te brengen om zo hun instroom, doorstroom en uitstroom te bevorderen.

3 Algemene principes van de voorgestelde registratie

- 1 Registratie gebeurt bij inschrijving op instellingsniveau.
- 2 Registratie opent niet noodzakelijk een recht op faciliteiten binnen de instelling hoger onderwijs.
- 3 De gegevens worden op een geaggregeerd niveau ter beschikking gesteld van de overheid en de maatschappij.

4 Privacyrichtlijnen¹

4.1 Informatie op te nemen in het registratieformulier

Om de bescherming van de opgevraagde persoonsgegevens te garanderen, zoals voorgeschreven in de privacywet van 1992, moet de student goed geïnformeerd zijn over het doel van de registratie, zijn rechten en wat er met zijn gegevens zal gebeuren. Hij moet ook zijn toestemming geven om deze gegevens te verwerken.

4.1.1 Doel

Voor de bescherming van deze gegevens moet in de eerste plaats het doel van de registratie duidelijk beschreven worden. Dit doel is de instroom, doorstroom en uitstroom van alle studenten in het hoger onderwijs te bevorderen, een degelijk diversiteitsbeleid te ontwikkelen en het rendement hiervan in te schatten. In het kader van het Aanmoedigingsfonds is registratie noodzakelijk.

Als de instelling hoger onderwijs faciliteiten ter beschikking stelt van kansengroepen kan zij daar ook melding van maken.

In de registratieformulieren opnemen:

De universiteit of hogeschool vraagt je deze gegevens ter beschikking te stellen om de instroom, doorstroom en uitstroom van alle studenten te bevorderen. De universiteit of hogeschool wil nagaan of haar studentenpopulatie een reflectie is van de maatschappij. Zij kan dit enkel als studenten hun persoonlijke gegevens ter beschikking stellen. Op die manier kan de universiteit of hogeschool haar beleid beter op haar studenten afstemmen, nagaan of de inspanningen die ze levert om instroom, doorstroom en uitstroom te bevorderen ook lonen en haar beleid indien nodig bijsturen.

De overheid stelt ook financiële middelen ter beschikking van hogescholen en universiteiten die inspanningen leveren voor een betere begeleiding van studenten uit zogenaamde kansengroepen. De hogeschool of universiteit kan deze middelen enkel verkrijgen als ze kan aantonen dat het aantal studenten uit kansengroepen dat ingeschreven is, doorstroomt en uitstroomt, stijgt. Dit kan ze alleen maar doen als elke student zijn of haar persoonlijke gegevens ter beschikking stelt .

4.1.2 Toelaatbaarheid

Artikel 6 en 7 van de privacywet van 1992 is van toepassing omdat het niet om gewone persoonsgegevens gaat (artikel 5), maar wel om gevoelige gegevens. Deze gegevens kunnen daarom enkel opgevraagd en verwerkt worden als de betrokkene hiervoor schriftelijke toestemming geeft. Deze toestemming moet vrijwillig gegeven worden.

In de registratieformulieren opnemen en laten aanvinken²:

Ik bevestig hiermee dat ik deze gegevens vrijwillig ter beschikking stel van de hogeschool of universiteit.

¹ Cf. wet van 8 december 1992 voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

² Het aanvinken geldt als schriftelijke toestemming in een elektronisch formulier.

4.1.3 Uitwisselbaarheid van de gegevens

Deze gevoelige persoonsgegevens mogen niet ter beschikking van derden gesteld worden. Op een geaggregeerd niveau, waarbij de volledige anonimiteit gegarandeerd wordt, kan het wel. Ook moet de betrokkene op voorhand op de hoogte zijn dat geaggregeerde gegevens ter beschikking van derden zullen gesteld worden.

Alleen de instelling hoger onderwijs kan de gegevens van de student gebruiken om hem uit te nodigen voor activiteiten waarvan ze denkt dat ze zijn onderwijskansen zullen verbeteren. De persoon die de student aanschrijft is best een personeelslid dat gemachtigde toegang heeft tot de databank.

Indien de instelling van de student de schriftelijke toestemming³ heeft ontvangen dat bepaalde gegevens met een zeer duidelijk omschreven en expliciet doel aan vooraf gedefinieerde organisaties mogen doorgegeven worden, dan kan dit. Bijvoorbeeld in functie van kwalitatief onderzoek of eventueel zelforganisaties van studenten uit kansengroepen. De privacy commissie adviseert hierbij wel grote omzichtigheid.

In de registratieformulieren opnemen:

De gegevens die je ter beschikking stelt kunnen gebruikt worden voor statistische verwerking. De hogeschool of universiteit garandeert hierbij dat deze gegevens anoniem worden verwerkt.

Alleen de hogeschool of universiteit kan van je gegevens gebruik maken om je uit te nodigen voor activiteiten waarvan ze denkt dat ze je onderwijskansen zal verbeteren.

4.1.4 Rechten van de geregistreerde

De student die zich registreert en zijn gegevens ter beschikking stelt heeft een aantal rechten die beschermd moeten worden:

- De student moet uit het systeem kunnen stappen wanneer hij dit wenst (de schriftelijke toestemming is inkeerbaar).
- De student moet inzage hebben in zijn gegevens.
- De student moet zijn gegevens kunnen wijzigen indien hij dit wenst. Hieraan kan hij bijvoorbeeld herinnerd worden bij herinschrijving.
- De student moet weten bij wie hij terecht kan voor klachten.
- Nadat de student de instelling verlaten heeft, moeten zijn gegevens uiteindelijk vernietigd worden. Ze kunnen echter nog voor statistische verwerking (in het kader van longitudinaal onderzoek) gedurende bijvoorbeeld 10 jaar bewaard worden. De student moet hiervan ook op de hoogte zijn⁴.
- De rechten van de geregistreerde zoals hierboven beschreven moeten voor de student te allen tijde raadpleegbaar zijn, bijvoorbeeld in het onderwijs- en examenreglement.

³ Het geven van een schriftelijke toestemming kan ook (zie 4.1.2) door het aanvinken in het (elektronisch) formulier.

⁴ Retentie van persoonsgegevens na operationeel gebruik voor doeleinden van wetenschappelijke of statistische aard is mogelijk, mits de mededeling aan derden van de gegevens voor die doeleinden gebeurt onder het cascadesysteem van hoofdstuk II van het KB van 13 februari 2001 bij de privacywet (in eerste instantie anoniem, zoniet gecodeerd en pas als het echt niet anders kan ongecodeerd en met bijkomende voorwaarden naarmate de identificatiegraad toeneemt).

In de registratieformulieren opnemen:

Je vult deze gegevens enkel in bij je eerste inschrijving aan deze hogeschool of universiteit. Je kan je gegevens echter later nog inkijken en wijzigen. Je kan ook je toestemming om deze gegevens te gebruiken, nadien nog intrekken. Hiervoor neem je contact op met persoon X. Als je denkt dat er onzorgvuldig met je gegevens omgesprongen wordt, dan neem je contact op met persoon X.

Als je de hogeschool of universiteit verlaat, dan worden je gegevens nog gedurende 10 jaar bewaard. Nadien worden ze vernietigd. De hogeschool of universiteit garandeert hierbij dat deze gegevens anoniem, gecodeerd of ongecodeerd met bijkomende voorwaarden worden verwerkt.

4.2 Randvoorwaarden die door de instelling hoger onderwijs moeten in acht genomen worden

Wanneer de instelling hoger onderwijs gevoelige persoonsgegevens registreert, moet zij een aantal randvoorwaarden in acht nemen om de bescherming van deze gegevens te garanderen volgens de privacywet van 1992.

4.2.1 Aangifte

Voordat de instelling hoger onderwijs van start kan gaan met het aanleggen van een databank, moet zij dit melden aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL). Studentendatabanken zijn hiervan normaliter vrijgesteld, maar omdat het gaat om gevoelige gegevens, is de vrijstelling voor deze gegevens niet van toepassing. Bij aangifte moet men verwijzen naar de wettelijke grondslag (de schriftelijke toestemming in dit geval). Als de sector hoger onderwijs in de toekomst een globale databank aanlegt, dan moet ook niet elke instelling apart een aangifte doen.

4.2.2 Afschermen van de gegevens

Het is belangrijk dat omzichtig omgesprongen wordt met de verzamelde gegevens. Deze gegevens moeten daarom zo goed mogelijk afgeschermd worden:

- Alleen zij die deze gegevens nodig hebben voor de uitoefening van hun functie hebben toegang tot de gegevens. Hierbij wordt best met een gelaagd systeem van verantwoordelijkheid gewerkt: enkel de informatie die voor die functie vereist is, wordt beschikbaar gemaakt.
- Er wordt een lijst opgesteld met de gegevens van zij die toegang hebben tot de databank, waarbij geëxpliciteerd wordt tot welke gegevens zij precies toegang hebben. Deze lijst moet ter beschikking van de CBPL gehouden worden.
- Het beste is de databank onder de verantwoordelijkheid van een onafhankelijk persoon te stellen. Deze persoon is onafhankelijk tav de werking van de databank en kan in hoofde van zijn functie de correcte werking van de databank en het naleven van de privacywetgeving garanderen.
- De personen die toegang hebben tot de databank, zijn gehouden aan geheimhoudingsplicht. Zij kunnen bijvoorbeeld een verklaring ondertekenen dat zij de vertrouwelijkheid van de gegevens zullen garanderen.
- Medische attestering en/of de documentatie van een functiebeperking worden enkel behandeld door een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg en bij ontstentenis

ervan door een hiervoor speciaal aangeduid personeelslid/functie. Voor het bewaren van deze gegevens dienen de nodige voorzorgsmaatregelen genomen te worden, zodat derden hier geen toegang toe hebben. Afwijkingen hiervan dienen procedureel voorzien en gemotiveerd te worden (bijvoorbeeld bij studiereizen). De betrokken student blijft eigenaar van deze attestering en kan deze te allen tijde opnieuw opvragen en wijzigen. Bij het uitschrijven van deze student wordt de medische attestering direct ter beschikking gesteld van de betrokkene.

4.2.3 Veiligheid van elektronische gegevens

- De (elektronische) dossiers moeten beveiligd zijn.
- Er wordt best gewerkt met een logboek: wie heeft de gegevens wanneer geconsulteerd.
- Zie ook website van de CBPL (www.privacycommission.be) voor de bescherming van elektronische data.

5 Welke gegevens registreren?

De Vlor schuift in zijn *Advies over de registratie van kansengroepen* van 15 april 2008 een voorstel voor een minimale registratie naar voren. De Vlor heeft hierbij zorgvuldig overwogen welke informatie noodzakelijk was en dit ook waar nodig gemotiveerd. Na informeel overleg met het secretariaat van de CBPL, werden een aantal vragen licht gewijzigd ten opzichte van het advies van 15 april 2008. Dit wordt in de tabel bij punt 5.3 aangegeven en gemotiveerd.

5.1 Inhoud

Volgende kansengroepen worden onderscheiden:

- studenten met een functiebeperking
- allochtone studenten
- nieuwkomers
- internationale studenten
- anderstalige studenten
- werkstudenten
- beursstudenten
- studenten uit een kortgeschoold milieu
- studenten met een niet-traditionele vooropleiding
- herintreders
- studenten met een gezinslast

Deze groepen hebben elk hun specifieke kenmerken en behoeftes, die beleidsmatig een andere aanpak vragen. De Vlor legde in overleg met de doelgroeporganisaties die in zijn commissie Diversiteit Hoger Onderwijs zetelen⁵, een definitie vast voor de betrokken kansengroepen. Hij lijst daarnaast de indicatoren op die deze definities operationaliseren en de vragen die aan de student bij registratie moeten gesteld worden. De raad gaat ervan uit dat bepaalde gegevens uit de (toekomstige) DHO kunnen worden afgeleid.

⁵ Dit zijn: Minderhedenforum, Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Vlaams Minderhedencentrum.

In de lijst van kansengroepen die hier worden onderscheiden, komen een aantal categorieën voor, die in het kader van het financieringsdecreet⁶ gewogen worden: studenten met een functiebeperking, beursstudenten en werkstudenten. De raad gaat ervan uit dat instellingen deze gegevens ook zullen moeten registreren en ter beschikking stellen van de overheid. De raad heeft nagedacht over de definities van deze kansengroepen in het financieringsdecreet en stelt voor studenten met een functiebeperking en werkstudenten een meer uitgebreide definitie voor. Hij stelt voor de uitgebreide vragenlijst te hanteren.

5.2 Objectivering

Minimaal worden die gegevens die gekoppeld zijn aan een extra weging in het financieringsdecreet door de student gedocumenteerd. Voor studenten met een functiebeperking heeft de Vlor hierover een advies geformuleerd (Advies over de registratie van studenten met een functiebeperking van 12 juni 2007).

5.3 Vragenlijst

De vragen aan de student moeten zo eenvoudig mogelijk, duidelijk en transparant zijn. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met gesloten vragen. Alle studenten krijgen de hele vragenlijst. De computerapplicatie categoriseert de studenten aan de hand van de gegeven antwoorden. Studenten kunnen tot meerdere categorieën behoren.

⁶

Decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten. 14 maart 2008.

5.4 Kansengroepen: definitie en operationalisering

Aan de student worden enkel de vragen uit de uiterst rechtse kolom ("Vragen bij registratie") voorgelegd.

5.4.1 Overzicht⁷

Kansengroep	Definitie	Indicator	Vragen bij registratie
Studenten met een functiebeperking	Volgens het financieringsdecreet is een student(e) met een functiebeperking een student(e) die ingeschreven is bij het VAPH ⁸ .	Al dan niet ingeschreven zijn bij het VAPH.	Inschrijvingsnummer bij het VAPH (10) .
	<u>Uitbreiding:</u> De Vlor heeft een meer uitgebreide definitie voorgesteld en gemotiveerd ⁹ . Volgens deze definitie is een student(e) met een functiebeperking een student(e) bij wie er een blijvende of langdurige uitval is (minstens 12 maanden effectieve uitval en/of een uitval van 12 maanden die in de toekomst te voorzien is) op een of meerdere lichaamsfuncties opgesomd in de <i>International Classification of Functioning (ICF)</i> .	Al dan niet beantwoorden aan de Vlor-definitie te staven met de nodige objectivering uiteengezet in het overeenkomstige Vlor-advies.	De Vlor heeft een registratieprocedure uitgewerkt met een overeenkomstig registratieformulier ¹⁰ (1) . Volgende 8 subdoelgroepen worden onderscheiden: <ul style="list-style-type: none">- motorische functiebeperking- auditieve functiebeperking- visuele functiebeperking- leerstoornis- chronische ziekte- psychiatrische functiebeperking- overige- meervoudige functiebeperking

⁷ De cijfers in vetjes en tussen haakjes refereren naar de opmerkingen in 5.4.2.

⁸ Een student met een functiebeperking is een student die bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap een recht heeft geopend op een tegemoetkoming (*Decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten*, 14 maart 2008, Artikel 2, 19^e).

⁹ Vlaamse Onderwijsraad. Raad Hoger Onderwijs. *Advies over de registratie van studenten met een functiebeperking*. 12 juni 2007.

¹⁰ Vlaamse Onderwijsraad. Raad Hoger Onderwijs. *Advies over de registratie van studenten met een functiebeperking*. 12 juni 2007.

<p>Allochtone studenten</p>	<p>Een allochtone student(e) is een student(e) die</p> <ul style="list-style-type: none"> - een hoofdverblijfplaats (2) heeft in België op het moment van de inschrijving/registratie; - EN minstens een ouder of minstens twee grootouders heeft die de Belgische nationaliteit niet bezit of bezat bij de geboorte (uitgezonderd Nederlanders, Fransen, etc.); (3) - EN minstens twee jaar secundair onderwijs gevolgd heeft in België (4). 	<ul style="list-style-type: none"> - Al dan niet hoofdverblijfplaats in België hebben. - Al dan niet een ouder of grootouder hebben die de Belgische nationaliteit niet bezit of bezat bij de geboorte. - Al dan niet secundair onderwijs gevolgd hebben in België. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is je hoofdverblijfplaats? - Heb je de Belgische nationaliteit (5)? Ja/Nee <ul style="list-style-type: none"> o Zo nee, ga dan onmiddellijk door naar de vragen van het volgende hoofdstuk. o Zo ja, had minstens 1 van je ouders bij de geboorte een andere nationaliteit dan de Belgische?¹¹ Ja/nee <ul style="list-style-type: none"> • Zo neen, beantwoord dan hieronder onmiddellijk de vraag mbt je grootouders. • Zo ja, namelijk (17), (meerdere antwoorden zijn mogelijk): <ul style="list-style-type: none"> a) EU (groep 1)¹² b) EU (groep 2)¹³ c) EU (groep 3)¹⁴ d) Turkije, Maghreb-landen en/of Arabische wereld¹⁵ e) Rusland en ex-Sovjetrepublieken¹⁶
------------------------------------	---	--	--

¹¹ Deze vraag werd licht gewijzigd tov het Advies van 15 april 2008, omwille van de privacywetgeving.

¹² Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, IJsland, Liechtenstein, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Verenigd Koninkrijk, Zweden, Zwitserland.

¹³ Cyprus, Griekenland, Italië, Malta, Portugal, Spanje

¹⁴ Bulgarije, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Tsjechië

¹⁵ Arabische wereld: Algerije, Bahrein, Djibouti, Egypte, Irak, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Libië, Marokko, Mauretanië, Noord-Soedan, Oman, Palestijnse gebieden, Qatar, Saoedi-Arabië, Somalië, Syrië, Tunesië, Verenigde Arabische Emiraten, Westelijke Sahara;

Maghreb-landen: Algerije, Marokko, Tunesië, Westelijke Sahara

¹⁶ Armenië, Azerbeidjaan, Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Moldavië, Oekraïne, Oesbekistan, Rusland, Tadzjikistan, Turkmenië, Wit-Rusland

			<p>f) Overige:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Sub-sahara Afrika o Zuid-Oost Azië o Midden- en Latijns Amerika o Andere. <p>- Enkel beantwoorden indien het antwoord op de vorige vraag (mbt je ouders) “nee” was: Hadden minstens 2 van je grootouders bij de geboorte een andere nationaliteit dan de Belgische?¹⁷ Ja/Nee</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zo ja, namelijk (17), (meerdere antwoorden zijn mogelijk): <ul style="list-style-type: none"> a) EU (groep 1)¹⁷ b) EU (groep 2)¹⁸ c) EU (groep 3)¹⁹ d) Turkije, Maghreb-landen en/of Arabische wereld²⁰ e) Rusland en ex-Sovjetrepublieken²¹ f) Overige: <ul style="list-style-type: none"> o Sub-sahara Afrika
--	--	--	--

¹⁷ Deze vraag werd licht gewijzigd tov het Advies van 15 april 2008, omwille van de privacywetgeving.

¹⁷ Zie voetnoot 12.

¹⁸ Zie voetnoot 13.

¹⁹ Zie voetnoot 14.

²⁰ Zie voetnoot 15.

²¹ Zie voetnoot 16.

			<ul style="list-style-type: none"> o Zuid-Oost Azië o Midden- en Latijns Amerika o Andere. <p>- Heb je minstens twee jaar secundair onderwijs gevolgd in Vlaanderen? Ja/Nee</p>
Studenten “nieuwkomers”	<p>Een student(e) “nieuwkomer” is een student(e) die</p> <ul style="list-style-type: none"> - een hoofdverblijfplaats heeft in België op het moment van de inschrijving/registratie; - EN minstens een ouder of minstens twee grootouders heeft die de Belgische nationaliteit niet bezit of bezat bij de geboorte (uitgezonderd Nederlanders, Fransen, etc.). (3) - EN minder dan twee jaar SO gevolgd heeft in België. (6) 	<ul style="list-style-type: none"> - Al dan niet hoofdverblijfplaats in België hebben. - Al dan niet een ouder of grootouder hebben die de Belgische nationaliteit niet bezit of bezat bij de geboorte. - Al dan niet secundair onderwijs gevolgd hebben in België. 	<p>- Idem allochtone studenten.</p>
Internationale studenten (7)	<p>Een internationale student(e) is een student(e)</p> <ul style="list-style-type: none"> - die een andere nationaliteit heeft dan de Belgische; - EN die tijdelijk in België verblijft om studieredenen - OF waarvan de ouders in het kader van hun beroep tijdelijk in 	<ul style="list-style-type: none"> - Al dan niet de Belgische nationaliteit bezitten. - Al dan niet tijdelijk in België verblijven om studieredenen. - De ouders verblijven al dan niet in het kader van hun beroep tijdelijk in België. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is je nationaliteit? - Verblijf je tijdelijk in België om studieredenen? Ja/Nee - Verblijven je ouders tijdelijk in België in het kader van hun beroep? Ja/Nee

	België verblijven (11)		
Anderstalige studenten (8)	Een anderstalige student(e) is een student(e) waarvan de taal die de student in het gezin spreekt, verschilt van het Nederlands: daaronder wordt de taal verstaan die de student meestal spreekt met moeder en/of vader, en/of broers en zussen (14).	- De taal die thuis gesproken wordt is niet het Nederlands.	- Ik spreek thuis <ul style="list-style-type: none"> o enkel Nederlands o enkel een andere taal dan het Nederlands <ul style="list-style-type: none"> • welke? o Nederlands en een andere taal <ul style="list-style-type: none"> • welke?
Werkstudenten	Volgens het financieringsdecreet ²³ is een werkstudent(e) een student(e) die <ul style="list-style-type: none"> - in het bezit is van een bewijs van tewerkstelling in dienstverband met een omvang van ten minste 80 uren per maand - OF in het bezit is van een bewijs van uitkeringsgerechtigde werkzoekende en de opleiding kadert binnen de door de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling voorgestelde traject naar werk - EN nog niet in het bezit is van 	- Al dan niet tenminste 80 uur per maand in dienstverband werken (bewijs van tewerkstelling met vermelding van omvang tewerkstelling jaarlijks opvragen). <ul style="list-style-type: none"> - Al dan niet attest van VDAB bezitten waaruit blijkt dat opleiding deel uitmaakt van opleidingstraject bij VDAB. - Al dan niet beschikken over tweede cyclusdiploma of masterdiploma. 	- Bewijs van tewerkstelling met vermelding van omvang tewerkstelling <ul style="list-style-type: none"> - Attest van de VDAB over het opleidingstraject - Hoogste voorgaande diploma

²³

Decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten. 14 maart 2008. Artikel 2, 22^e

	<p>een tweede cyclusediploma of masterdiploma</p> <ul style="list-style-type: none"> - EN ingeschreven is in een studietraject met specifieke onderwijs- en leervormen en met specifieke modaliteiten van begeleiding en aanbod, dat als zodanig geregistreerd is in het hogeronderwijsregister. De afzonderlijke registratie in het hogeronderwijsregister impliceert niet dat het hier een nieuwe opleiding betreft, zoals bepaald in artikel 60septies van het structuurdecreet. 		
	<p><u>Uitbreiding:</u></p> <p>De Vlor stelt volgende uitbreiding voor (15):</p> <ul style="list-style-type: none"> - studenten kunnen ook als zelfstandige werken met een omvang van ten minste 80 uren per maand (en niet enkel in dienstverband) - voor uitkeringsgerechtigde werkzoekenden hoeft de opleiding niet te kaderen binnen de door de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling voorgestelde traject naar werk 	<p><u>Bijkomende indicatoren:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Al dan niet als zelfstandige werken. - Al dan niet doctoraatsstudent zijn. - Al dan niet zelfstandige student zijn. - Al dan niet gepensioneerd zijn. - Al dan niet permanente vorming volgen. 	<p><u>Bijkomende vragen:</u></p> <p>Welk van onderstaande alternatieven beschrijft het best jouw eigen situatie?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ten laste van ouders en geen enkel inkomen uit arbeid 2. ten laste van ouders en 'jobstudent' 3. werk (niet als jobstudent maar in dienstverband of als zelfstandige) en studies combineren 4. werkzoekende 5. vorm van loopbaanonderbreking, 6. een studietoelage van de Vlaamse Gemeenschap met het statuut van

	<p>(wat het decreet wel vraagt)</p> <ul style="list-style-type: none"> - een werkstudent(e) is ook een student(e) die een studietoelage heeft van de Vlaamse Gemeenschap met het statuut van zelfstandige student - studenten die al beschikken over een diploma hoger onderwijs worden niet geweerd uit de groep; studenten in permanente vorming, gepensioneerden en doctoraatstudenten wel. 		<p>zelfstandige student</p> <p>7. gepensioneerd</p> <p>8. doctoraatsstudent</p> <p>9. student permanente vorming</p> <p>10. andere</p>
Beursstudenten	Volgens het financieringsdecreet ²² is een beursstudent(e) een student(e) die een studietoelage ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap.	Al dan niet recht hebben op een studiebeurs.	Heb je recht op een studietoelage van de Vlaamse Gemeenschap? Ja/Nee (12)
	<p><u>Uitbreiding:</u></p> <p>De Vlor stelt voor de categorie van de beursstudenten uit te breiden met de bijna-beursstudenten en beurstarifestudenten²³.</p>	<p><u>Bijkomende indicator:</u></p> <p>Al dan niet beurstarifestudent of bijna-beursstudent zijn.</p>	(13)

²² Een beursstudent is een student die een studietoelage ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap (*Decreet betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten*. 14 maart 2008 artikel 2, 3^e).

²³ Een bijna-beursstudent(e) is een student(e) die geen studietoelage van de Vlaamse Gemeenschap ontvangt, maar waarvan het referentie-inkomen ten hoogste 1.240 euro boven de financiële maximumgrens bepaald in de regelgeving betreffende de studietoelagen ligt. Dit bedrag wordt geïndexeerd. *Decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen* (30

Studenten uit een kortgeschoold milieu	Een student(e) uit een kortgeschoold milieu is een student(e) waarvan de moeder en/of de vader het secundair onderwijs niet heeft voltooid.	Het hoogste diploma van de moeder en de vader (16) .	Wat is het hoogste diploma van je moeder: <ul style="list-style-type: none"> - lager onderwijs - secundair onderwijs - hoger onderwijs - geen diploma Wat is het hoogste diploma van je vader: <ul style="list-style-type: none"> - lager onderwijs - secundair onderwijs - hoger onderwijs - geen diploma
Studenten met een niet-traditionele vooropleiding	Studenten van wie de vooropleiding hen onvoldoende heeft voorbereid op de gekozen studierichting en/of studieniveau in het hoger onderwijs (9) .	Vorige genoten opleiding in het hoger onderwijs of ander onderwijsniveau.	Wat is je vorige opleiding(en): <ul style="list-style-type: none"> - secundair onderwijs <ul style="list-style-type: none"> o studierichting? - hoger onderwijs <ul style="list-style-type: none"> o studierichting? - andere <ul style="list-style-type: none"> o welke?

april 2004), artikel 2, 7°. Een beurstariefstudent(e) is een student(e) die a) studiefinanciering ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap; a)bis voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 12 van het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinancieringen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en beantwoordt aan de financiële criteria voor het verkrijgen van een studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap om een studietoelage van de Vlaamse Gemeenschap te ontvangen, of b) onderdaan is van een staat behorende tot de Europese Economische Ruimte en beantwoordt aan de financiële criteria voor het verkrijgen van een studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, of c) een DGOS-bursaal, een BTC-bursaal of een bursaal in de programma's van de ontwikkelingssamenwerking van de Vlaamse Interuniversitaire Raad is (artikel 2, 5° van het flexibiliseringsdecreet zoals gewijzigd door het financieringsdecreet, artikel 59, 15 maart 2008).

Herintreders	<p>Een herintreder is een student(e)</p> <ul style="list-style-type: none"> - waarvoor minimaal twee jaar verlopen zijn tussen het einde van zijn of haar laatst gevolgde schooljaar SO en de aanvang van het academiejaar waarvoor hij of zij zich inschrijft - EN die de voorbije twee jaar geen leertraject in het hoger onderwijs gevolgd heeft 	<p>Al dan niet twee jaar verstreken tussen SO en moment van inschrijving en de voorbije twee jaar geen formeel leertraject in het hoger onderwijs gevolgd hebben.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Heb je het SO meer dan twee jaar geleden verlaten? Ja/Nee - Was je de voorbije twee jaar ingeschreven aan een instelling hoger onderwijs? Ja/Nee
Studenten met gezinslast	<p>Een student(e) met een gezinslast is een student die een of meerdere personen ten laste heeft.</p>	<p>Al dan niet personen ten laste hebben.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - het aantal personen ten laste - het aantal kinderen ten laste

5.4.2 Opmerkingen

- (1) Een groot aantal instellingen hoger onderwijs test deze manier van registreren momenteel uit. De Vlaamse Onderwijsraad volgt dit van nabij op. Voor de voorgestelde definities en procedure, verwijst de raad naar zijn advies ter zake van 12 juni 2007.
- (2) Het is belangrijk na te gaan of de student nog een hoofdverblijfplaats heeft in het buitenland, dan wel of hij/zij enkel een verblijfadres heeft in België. Het is eveneens belangrijk om het verschil tussen een hoofdverblijfplaats en een tijdelijk verblijfadres (bijvoorbeeld een studentenkamer) aan de student uit te leggen.
- (3) Er wordt naar de nationaliteit van ouders en grootouders gevraagd om de tweede en derde generatie migranten te kunnen identificeren. Dit zijn studenten die al de Belgische nationaliteit hebben maar van wie de ouders of grootouders toch een andere afkomst hebben.
- (4) De parameter “secundair onderwijs gevolgd hebben” werd ingevoerd om het verschil met nieuwkomers te maken.
- (5) Studenten die de buitenlandse nationaliteit hebben zullen ook ouders en grootouders hebben die de buitenlandse nationaliteit hebben.
- (6) De parameter “secundair onderwijs gevolgd hebben” werd ingevoerd om het verschil met allochtone studenten te maken.
- (7) Internationale studenten maken geen deel uit van de kansengroepen *strictu sensu*, maar het is noodzakelijk ze te onderscheiden van allochtone studenten en nieuwkomers. Internationale studenten komen uiteraard ook in aanmerking voor ondersteuning aan een instelling hoger onderwijs maar hun problematiek is van een andere orde.
- (8) Studenten die thuis een andere taal spreken met een of meerder gezinsleden lopen een groter risico om onvoldoende goed (academisch) Nederlands te kennen. Zij hebben hiervoor mogelijk ondersteuning nodig.
- (9) Dit kan van opleiding tot opleiding verschillen. Opleidingen bepalen zelf welke vooropleidingen best aansluiten of voorbereiden.
- (10) Deze gegevens worden door het VAPH ter beschikking gesteld. De overheid kiest ervoor om deze gegevens niet bij de student op te vragen. Instellingen kunnen indien zij dit wensen, deze informatie echter wel opvragen.
- (11) Door dit deel van de definitie worden kinderen van arbeidsmigranten gevat. Op die manier komen zij niet in de categorie van allochtone studenten terecht.
- (12) De Raad Hoger Onderwijs gaat ervan uit dat de overheid deze gegevens aanlevert. Instellingen kunnen indien zij dit wensen, deze informatie echter wel opvragen.
- (13) Instellingen beschikken over deze gegevens. Zij hoeven ze niet op te vragen bij de student.
- (14) Er werd voor deze definitie gekozen op basis van het *Decreet betreffende de werkingsbudgetten in het basisonderwijs en de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs* (4 juli 2008, Artikel 78. §1. c). Op die manier is er een analogie met het leerplichtonderwijs.

- (15) Voor de Vlor moet de bepaling dat een werkstudent(e) ten minste 80 uur per maand tewerkgesteld is wel voor alle subgroepen behouden blijven. De Vlor stelt voor om ook nog te herbekijken of een werkstudent(e) in een studietraject met specifieke onderwijs- en leervormen en met specifieke modaliteiten moet ingeschreven zijn moet behouden blijven. De Vlor is van mening dat dit stigmatisatie in de hand werkt en bovendien moeilijk werkbaar is.
- (16) Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vooral het diploma van de moeder bepalend is voor het succes in de schoolloopbaan. Voor de financiering van het leerplichtonderwijs is het opleidingsniveau van de moeder een van de leerlingenkenmerken die als financieringsindicator gebruikt wordt (4 juli 2008, artikel 5, § 1). Voor de volledigheid en om de gegevens aan te vullen indien de informatie over het diploma van de moeder ontbreekt, wordt ook naar het diploma van de vader gevraagd.
- (17) De gebruikte landenlijst is gebaseerd op huidige en eerder geïdentificeerde migratiestromen. De lijst vertrekt vanuit een onderscheid tussen EU-landen en niet-EU-landen:
- a. Binnen de EU wordt een onderscheid gemaakt tussen
 - i. West-Europese landen, aangevuld met de EER-landen Noorwegen, Liechtenstein en IJsland (EU, groep 1). Dit zijn dan: Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Ierland, IJsland, Liechtenstein, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Verenigd Koninkrijk, Zweden, Zwitserland.
 - ii. Zuid-Europa (EU, groep 2). Dit zijn: Cyprus, Griekenland, Italië, Malta, Portugal, Spanje.
 - iii. Oost-Europese landen (EU, groep 3). Dit zijn: Bulgarije, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Tsjechië.
 - b. In de niet-EU landen worden drie regio's onderscheiden:
 - i. Turkije, Maghreb en/of Arabische wereld. Dit is een regio die ook gebruikt werd in het onderzoek *Allochtonen in het hoger onderwijs (2007)*²⁴. Met de Arabische wereld worden 22 landen aangeduid waar men overwegend Arabisch spreekt. Deze landen zijn: Algerije, Bahrein, Egypte, Djibouti, Irak, Jemen, Jordanië, Koeweit, Libanon, Libië, Marokko, Mauretanië, Noord-Soedan, Oman, Palestijnse gebieden, Qatar, Saoedi-Arabië, Somalië, Syrië, Tunesië, Verenigde Arabische Emiraten, Westelijke Sahara. De Maghreb is een aanduiding voor het noordwestelijke deel van Afrika. In enge zin behoren Algerije, Marokko, Tunesië en de Westelijke Sahara tot de Maghreb.
 - ii. Rusland en ex-Sovjetrepublieken verminderd met Estland, Letland en Litouwen die tot de EU behoren. Dit zijn dan: Armenië, Azerbeidjaan,

²⁴

Lacante, M., Almaci, M., Van Esbroeck, R., Lens, W., & De Metsenaere, M. (2007). *Allochtonen in het hoger onderwijs: Onderzoek naar factoren van studiekeuze en studiesucces bij allochtone eerstejaarsstudenten in het hoger onderwijs*. In opdracht van de Vlaamse Minister voor Onderwijs en Vorming, in het kader van het 'OBPWO-programma'. Brussel/Leuven: Vrije Universiteit Brussel/Katholieke Universiteit Leuven.

Georgië, Kazachstan, Kirgizië, Moldavië, Oekraïne, Oesbekistan, Rusland, Tadzjikistan, Turkmenië, Wit-Rusland.

iii. Overige:

1. Sub-sahara Afrika
2. Zuid-Oost Azië
3. Midden- en Latijns Amerika
4. Andere